

СТАНОВИЩЕ

от

доц. Валентин Панайотов, доктор от НСА

на дисертационния труд на Благой Йосифов Калпачки на тема “Система за диагностика и оценяване при подбор на 13-15 годишни боксьори” за присъждане на научно-образователна степен "Доктор" по научната специалност “Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка”, професионално направление – 1.3 “Педагогика на обучението по...”, област на висшето образование – 1. “Педагогически науки”

Представената работа е посветена на важен и интересен практически въпрос. Изложена е на 259 страници, включително списък на литературните източници и 7 на брой приложения. Библиографията е изключително богата и се състои от 172 литературни източника, от които 127 са на кирилица. Изложението е онагледено с 32 фигури и 47 таблици. Забелязва се известно разминаване с изискванията при подобен труд при номерирането и озаглавяването на представените фигури и таблици.

След кратък увод, следват трите глави, на които трудът е разделен. В първата – “Теоретична постановка на проблема за диагностиката и оценяването при спортния подбор в олимпийския бокс” – е направен подробен литературен обзор на съвременните тенденции в развитието на бокса, описана е методиката на физическата подготовка, разгледани са възрастовите особености на 13-15 годишните боксьори. Представени са главните концепции и специфики на подбора на състезатели в бокса. В края на главата в сбит стил правилно и коректно е формулирана хипотезата на научното изследване.

Втората глава е със заглавие “Цел, задачи, организация и методика на изследването”. В тази част от дисертацията е описана същността на извършения експеримент. Формулирани са целта и задачите на изследването. Подробно и точно са описани обектът, предметът, организацията и методиката на проведения експеримент. Считаю, че независимо от изчерпателното описание на прилаганите методи на изследване, следва да бъдат направени някои препоръки по отношение на акуратността на представената информация. При описанието на надеждността и валидността на разработения от дисертанта “Тест с линия” са допуснати неточности. Използваният тест за проверка на валидността, всъщност не измерва валидност.

Считам, че подходящият подход в подобни случаи е да се използва тест за определяне на конкурентната валидност посредством сравняване на резултатите с тези от някой тест с добре установена валидност.

В третата глава на дисертацията е направен анализ на получените резултати. В подглава 3.1. се разглеждат резултатите от проведеното анкетно проучване сред 83 български специалисти по бокс. Според мен е необходимо в тази част да бъдат предоставени данни относно изискванията, към които докторантът се е придържал при подбора на анкетираните лица (които да ги определят като компетентни в изследваната материя), както и за начина на съставянето на въпросника и подбора на конкретните въпроси.

По-нататък в работата е направен доста подробен статистически анализ на всички изследвани променливи. Обработката на данните е извършена правилно, но при тълкуването на получените статистически резултати от гледна точка на изследвания проблем се забелязват някои пропуски. На много места, при анализа на получените зависимости не е отчетено влиянието на различни смущаващи променливи и по този начин, направените изводи са силно изкривени, а на някои места и неправилни. В тази връзка, главният фактор, който не е отчетен, що се касае до взаимовръзките между някои от изследваните променливи, е влиянието на антропометричните и физиологичните промени в организма на подрастващите (какъвто е контингентът на изследването) в процеса на израстването и съзряването.

По мое мнение, направените обяснения и цитати относно същността на прилаганите статистически процедури в частта с анализа на резултатите са прекалено обстоятелни и подробни. Споменаването на конкретния метод, придружено с цитиран литературен източник би било напълно достатъчно. В допълнение, описанията на използваните статистически похвати не винаги са придружени с правилна интерпретация на математическата им същност. Например, след подробното описание на концепцията на коефициента на линейна корелация, не е направена проверка дали особеностите на разпределенията на изследваните променливи отговарят на необходимите математически условия за приложението на последващите статистически процедури.

По-нататък в работата, в допълнение на направения корелационен анализ, е извършен и регресионен такъв. Поради силната взаимна свързаност на двете концепции (практически корелационният анализ е пряко следствие на регресионния), подобен подход едва ли би предоставил някаква значима допълнителна информация за

зависимостите между изследваните променливи в конкретния случай. В допълнение, прилагането която и да е от двете методики само по себе си не гарантира наличието на каузални връзки между изследваните величини (както се твърди на стр. 180 от дисертацията).

Подглава 3.3 е озглавена “Анализ на резултатите от оценяването на променливите...”. Би следвало в тази част да е съсредоточена есенцията на разработката и акцентът да бъде поставен върху анализа на установените в дисертацията резултати (които са постигнати благодарение на едно действително доста обемно и изчерпателно изследване). По мое мнение, не е необходимо тук да бъдат цитирани мненията на други автори на сходна тематика – тези данни биха могли да бъдат предоставени в главата с теоретичната постановка на изследвания проблем.

Трудът завършва с подглавите “Заключение”, “Справка за научните приноси на дисертационния труд” и “Библиография”. В заключението са формулирани и изводите, до които дисертантът достига на базата на направения научен експеримент. Съгласно изискванията, те съответстват на поставените задачи на изследването.

Като цяло научната разработка е с потенциално висока практическа стойност за специалистите по бокс. Експериментът е извършен прецизно, като са спазени изискванията. Статистическата обработка на получените данни е на високо ниво и демонстрира уменията на докторанта свободно да борави с математическия апарат. Разработката има и научна стойност, главно поради изобилието от представени данни и разкритите взаимовръзки между тях. Поставя се основата за допълнителни научни експерименти в посока разработването на оптимизирана батерия за спортен подбор при подрастващи боксьори. Сигурен съм, че спортните специалисти биха намерили много приложения на дисертацията в своята практическа работа

В заключение, считам, че представеният ми за становище дисертационен труд отговаря на изискванията и предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на Благой Йосифов Калпачки научно-образователната степен "Доктор" по научната специалност “Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка”, професионално направление – 1.3 “Педагогика на обучението по...”, област на висшето образование – 1. “Педагогически науки”

Рецензент:

(доц. В. Панайотов, доктор)